

Tomaž Lapajne Dekleva in Vid Sodnik

Čistka

Simon

mama

dekan

profesor – univerzitetni profesor latinščine

Stanka

Štefan

arheolog – absolvent arheologije

Ibrahim – gradbeni delavec

1. prizor

Simon sesa v večnadstropni hiši.

SIMON: Obiske dobim sedemkrat na leto. Božič, novo leto, dan samostojnosti in nekaj drugih praznikov, ko se pojavi pred vrati mama. Sicer živim sam in imam rad, da je čisto. Kadar pa pride ona, je tako, kot da midva ne bi bila iz iste družine. Samo razmetava! Ko vstopi, ji blato pada s čevljev, da vse leti okoli nje, smeti, lepi se, packa, vse je umazano! Potrebujem tri tedne natančnega dela, da počistim za njo. In če si predstavljate, da pride k meni v hišo sedemkrat na leto in da potem tri tedne čistim, potem veste, da je težko.

2. prizor

Dekanova pisarna. Za svojo mizo sedi dekan. Vstopi profesor.

DEKAN: Sedite.

PROFESOR: Hvala, gospod dekan.

DEKAN: Poklical sem vas z enim samim namenom.

PROFESOR: Samo ne vmešavajte se mi v latinščino arheoloških virov!

DEKAN: Vaši študenti stalno ponavljajo. Včasih morate kakšnega tudi spustiti naprej. Mi dobivamo denar od države, razumete? In če bodo vsi stalno samo padali, ne bomo imeli nikogar, ki bo diplomiral iz arheologije. To je eden tistih poklicev, po katerem je povpraševanje. Razumete? Kar pogledjte! (*Odpre časopis.*)

PROFESOR: Nobenega študenta, ki ne bo znal, ne bom spustil naprej!

DEKAN (*bere iz časopisa*): Štirideset ljudi z diplomo arheologije takoj zaposlimo. (*Profesorju.*) Mi potrebujemo diplomante, ki bodo šli naprej! In peljali ta svet naprej. In naredili spremembo!

PROFESOR: Gospod dekan, vi ste kemik. Bi vi pustili do diplome nekoga, ki ne zna kemije?

DEKAN: Nekateri znajo boljše, nekateri slabše. Saj ne bodo vsi profesorji, tako kot vi.

PROFESOR: Dokler študent ne bo znal latinščine arheoloških virov do zadnje pike, ne bo naredil izpita! Pa če bo trajalo dvajset let!

DEKAN: Ne morete imeti zahteve za pozitivno sto odstotkov. Kako pa ocenite med šest in deset, če je že za šest treba imeti sto odstotkov?

PROFESOR: Ja ... od šest naprej je pa kreativa ...

DEKAN: Kakšna kreativa?

PROFESOR: Prideš do stopnje, ko vidiš, da latinščina ni mrtev jezik, gre za nove izraze, za nove stavčne strukture in je samo vprašanje časa, kdaj bomo na njih naleteli v arheoloških virih ...

DEKAN: Če ne bi bili redni profesor, bi vas jaz že odpustil ...

PROFESOR: Ampak jaz sem redni profesor!

DEKAN: Dobro za vas, da ste redni profesor!

PROFESOR: V mojo katedro se ne boste vtikali! Ta katedra je temelj te fakultete in te univerze!

DEKAN: Kdo bo pa prevajal iz latinščine vsa ta besedila na izkopaninah, ki čakajo na prevod?

PROFESOR: Moji študenti se bodo naučili!

DEKAN: Boste kavo?

PROFESOR: Ja, prosim. V latinščini je kava *kavous*. Ta izraz sem jaz vpeljal.

DEKAN: Izvolite.

PROFESOR: Hvala.

DEKAN: Jaz vas spoštujem. Vem, da ste zelo pomemben znanstvenik ...

PROFESOR: Redni profesor.

DEKAN: ... ampak včasih je treba malo popustiti.

PROFESOR: Jaz ne bom popuščal, tako kot so geografi popuščali. In kaj imamo zdaj od geografije? Latinščina arheoloških virov bo ostala!

3. prizor

Cestno gradbišče. Ibrahim sam.

IBRAHIM: Sem kopal jamo, ker bom naredil cesto. Sem kopal in je prišla tale ... kovina al kaj je to ... kahla ... in sem nehal kopat ... da ne bi kej zjebal. Poklical sem šefa, je rekel: »Nobenemu povedat! Samo zakoplji! Drugač pol leta ne bo ceste!« Ampak sem že poklical ... Nekaj piše gor, samo ne razumem, kaj ...

4. prizor

Štefan sedi na kavču in gleda televizijo. Vstopi Stanka.

STANKA: Štefan, morava se posvetovati!

ŠTEFAN: Sem mislil, da bom lahko gledal košarko.

STANKA: Nič ne boš gledal! Zdajle se bova menila.

ŠTEFAN: Danes je res pomembno – če danes zmagajo, gredo v četrtfinale.

STANKA: Štefan, veš, da me to ne zanima, in dobro veš, da imava večje težave. Poglej, tukaj so zelene hlače in tukaj rdeče hlače. In oboje so v redu. Oboje že dvajset let nosim in oboje so malo strgane, ampak oboje še v redu. Ene bi vrgla stran.

ŠTEFAN: Rdeče vrzi stran, zelene pa obdrži.

STANKA: Saj veš, kje sem jih kupila? Na Rabu. Se spomniš, ko sva jih kupila?

ŠTEFAN: Spomnim, ja. Potem pa rdeče obdrži in zelene vrzi stran.

STANKA: Te so iz Avstrije ...

ŠTEFAN: Glej, danes gre za četrtfinale. Se lahko odločiš in me pustiš, da gledam košarko?

STANKA: Te so pa iz Avstrije. Se spomniš, kako sva šla v Celovec? Daj, ugasni televizor, ko se pogovarjam s tabo!

ŠTEFAN: Samo te hlače vrzi stran, pa bo.

STANKA: Takrat si me še kam peljal ...

ŠTEFAN: Pusti me, da gledam košarko, potem te pa peljem, kamor boš hotela ...

STANKA: ... zdaj pa pivo piješ. Saj ni nič narobe, če kdaj kakšnega spiješ.

ŠTEFAN: Katere boš zdaj vrgla stran?

STANKA: Na Rabu je bilo pa vroče! To je bilo vroče! 35 stopinj!

ŠTEFAN: Poglej, te imajo madeže, vidiš?

STANKA: V teh sem prvič pila radler.

ŠTEFAN: Te vrzi stran, ker imajo madeže!

STANKA: Rdeče? Si prepričan? Saj imajo zelene tudi madeže!

5. prizor

Cestno gradbišče. Ibrahim in arheolog.

IBRAHIM: Tukaj sem kopal in sem udaril in sem takoj vedel, da je to neki čudnega. To ni pesek! Še mal sem udaril, to pa ni kamen! Ker jaz vem, kaj je kamen. Sem že veliko kamnov udaril!

ARHEOLOG: Se lahko malo umaknete, da bom zaščitil arheološko najdišče.

IBRAHIM: Ja, ja, vi kar! Nehal sem kopat. Nehal. Dajte vi šefu rečt, da lahko zdej naprej kopljem.

ARHEOLOG: Aha, ja, zdaj bomo mi pol leta kopali. Torej, čez pol leta.

IBRAHIM: Ne, ne, ne, mi bomo cesto naredil.

ARHEOLOG: Odnosite lopato, gospod Ibrahim. Zdaj bom fotografiral.

IBRAHIM: Saj lahko ven vzamete in nesete! (*Prime izkopanino.*)

ARHEOLOG: Ne! Na lokaciji mora biti vidna kompozicija! Ste kaj premikali? Gospod Ibrahim! Ste premikali? Ste mogoče premikali?!

IBRAHIM: Nič nisem premikal ...

ARHEOLOG: Torej slikam ...

IBRAHIM: No, pa slikajte. Potem pa ven vzemte, pa začnem jaz delat.

ARHEOLOG: To je arheološko najdišče. To je kulturna dediščina.

IBRAHIM: A pol sem jest frej?

ARHEOLOG: Ja.

IBRAHIM: Se boste vi z mojim šefom zmenil? On mi pravi, da premalo delam. Da imam žulj na komolcu, ker se na lopato naslanjam.

ARHEOLOG: Kar se mene tiče, si zdaj pol leta prost.

IBRAHIM: Jaz se usedem in gledam?

ARHEOLOG: Delajte, kar hočete!

IBRAHIM: Kar hočem?

ARHEOLOG: Kar hočete! Kar se mene tiče, greste lahko tudi na sladoled.

IBRAHIM: Pa grem res. Še vam kaj prinesem?

ARHEOLOG: Jagodo in čokolado.

IBRAHIM: Denar bi rabil.

ARHEOLOG (*s čopičem briše izkopano*): *Opes non felicia* – bogastvo ne prinese sreče.

IBRAHIM: Pa bi rabil malo bogastva za sladoled.

ARHEOLOG: Zanimivo, da to piše na kahli ...

IBRAHIM: No, boste dali denar?

ARHEOLOG (*da mu denar, medtem še vedno bulji v kablo*): Recite mu: »Malo manj jagode in več čokolade.«

IBRAHIM: Lopato bom pustil tukaj. Jaz vam zaupam. Če s čopičem kahlo brišete, tud lopate ne boste uničl. (*Gre.*)

6. prizor

V Simonovi hiši, na vrata pride mama v blatnih gozjarjih, z na hitro spetimi lasmi v neurejen čop.

MAMA: Binkošti!

SIMON: Ja ...

MAMA: Poglej, kaj sem ti prinesla! Domača solata! Od zemlje je še, ampak saj veš, kako pravim:

»Solata, ki se je ne drži zemlja, ni prava solata!«

SIMON: Vedel sem, da prideš in sem že polivinil pripravil!

MAMA: Pa zavese si opral ... (*Si briše roke v zavese.*)

Vse pravice pridržane. Društvo za razvoj gledališča v izobraževanju
tomaz.lapajne@siol.net, 041 804 444

SIMON: Ne! Prosim, mami ... Hodiš lahko povsod, kjer je polivinil. Poglej, naredil sem ti pot do stranišča.

MAMA: O, preproga! Moram si obrisat čevlje ... (*Si obriše.*) Saj to se nič ne pozna. Čisto malo ...

SIMON: Ojoj ... (*Položi polivinil še čez preprogo.*)

MAMA: Radič ti dam, malo je še od zemlje ...

SIMON: Na polivinil daj ...

MAMA (*zemlja se ji raztrese po tleh*): Oh, se je malo raztreslo ... Kaj je, sinko moj! (*Ščipa ga v lice.*)

SIMON (*skozi zobe*): Zelo sem vesel, da si prišla.

MAMA: Kdaj boš pa kakšno dekle pripeljal domov? Zdaj si pa že dvaintrideset ...

SIMON: Res ni treba, da se o tem pogovarjava.

MAMA (*poskuša spraviti zemljo, ki je padla od radiča, na kup*): Saj je samo zemlja!

SIMON: Saj ... Prosim te, da ne narediš luknje v polivinil, ker dobro veš, kako je potem ...

MAMA: O, glej ga polžka!

SIMON: O, fuj! Takoj ven! Vrzi ga ven!

MAMA: Ah, polžek!

SIMON: Ubil ga bom! Ta polž bo umrl, če ga takoj ne vržeš ven!

MAMA: O, zdaj vidim! (*Odloži polža na tla.*) Nekaj mi iz torbice teče! (*Dvigne torbico.*) Ne vem, kaj je notri ...

SIMON: Na polivinil položil! Kaj je to?

MAMA: Ne vem. Po moje sem nekaj kupila in pozabila.

SIMON (*odpre torbico*): Koliko je tole staro? Si mi ti prinesla purana v torbici? In pet ur vožnje ...

MAMA: V četrtek sem ga kupila.

SIMON: In ga nisi vzela iz torbice?

MAMA: Ne, ker nisem potrebovala ničesar iz torbice ...

SIMON: Kaj naj zdaj s tem?

MAMA: Ah, kaj? Daš ven, pa je ... (*Strese vse iz torbice na mizo.*)

SIMON: Zakaj je vse po mizi! Ljudje dajejo stvari v smeti! Zato so smeti!

MAMA: Pa vrzi v smeti.

SIMON: Tega se ne bom niti dotaknil, ker si bom potem pol ure umival roke! (*Mama ga ščipa v lice.*)
Si si umila roke? Zdaj imam zemljo na obrazu!

7. prizor

Dekanova pisarna. Na stenah so slike prejšnjih dekanov. Dekan in arheolog stojita.

DEKAN: Sedite! Vi ste študent arheologije?

ARHEOLOG: Absolvent. (*Sede.*)

DEKAN: Poklical sem vas zaradi ...

ARHEOLOG: Vi ne boste sedli?

DEKAN: Ne, bom stal.

ARHEOLOG: Aja ... Ni malo nerodno, ker jaz sedim, vi pa stojite?

DEKAN: Poklical sem vas, ker ste naredili izpit iz latinščine.

ARHEOLOG: Ja, zdaj sem edini absolvent.

DEKAN: Edini v zadnjih petnajstih letih.

ARHEOLOG: Ja. Sem kar ponosen. Mi je pa res neudobno, da vi stojite, jaz pa sedim ...

DEKAN: Kar sedite ...

ARHEOLOG: Pa v vaši pisarni je res ... mi je neudobno ... no, saj sedim.

DEKAN: Pri profesorju Breščaku ni zadnjih petnajst let nihče naredil izpita.

ARHEOLOG: Jaz res znam latinščino.

DEKAN: Očitno.

ARHEOLOG: Lahko se latinsko pogovarjava.

DEKAN: Res?

ARHEOLOG: Ja.

DEKAN: Oh, jaz ne znam več tako dobro.

ARHEOLOG: Vi ste kemik, ne?

DEKAN: Ja.

ARHEOLOG: Ja, saj potem je logično, da ne znate nič klasičnega.

DEKAN: Poznam pa imena elementov v latinščini.

ARHEOLOG: Gospod dekan, mi boste povedali, zakaj ste me poklicali v svojo pisarno?

DEKAN: Naredili ste izpit pri Breščaku in sem vas hotel spoznati.

ARHEOLOG: Aha, no ... torej ste me spoznali, zdaj pa bi šel, ker imam še nekaj izpitov.

DEKAN: Prosim, sedite. Igrate šah?

ARHEOLOG: Ah, kje pa! Nimam časa!

DEKAN: No, za en kratek šah, bi si pa lahko vzeli nekaj časa? Da preverim, če ste res tako pametni.

Veste, kdor naredi izpit pri Breščaku ... Vredno je spoznati takega študenta.

ARHEOLOG: No ...

DEKAN: Imate danes ob enih čas?

ARHEOLOG: Ob enih? Ne, takrat grem na predavanje, dodatno hodim ...

DEKAN: Ob treh?

ARHEOLOG: Predavanje traja do štirih.

DEKAN: Ob štirih?

ARHEOLOG: Ah, takrat moram napisati ekspozicijo za diplomo. Sem našel nekaj ...

DEKAN: Ob petih?!

ARHEOLOG: Aaa, ob petih, ob petih sem pa na terenu. Sem našel nekaj ...

DEKAN: No, no ... Pridite k meni potem, ko se vrnete s terena. Ampak res ne razumem, kako vam je uspelo narediti izpit iz latinščine arheoloških virov?

ARHEOLOG: Ja, naučil sem se.

DEKAN: Naučil? Hm.

ARHEOLOG: Naučil, ja.

DEKAN: Zakaj se pa drugi niso naučili?

ARHEOLOG: Tega pa ne vem, gospod dekan. Lahko zdaj stojim?

DEKAN: Lahko. Lahko tudi greste.

ARHEOLOG: Hvala. Nasvidenje! Lepo pisarno imate! (*Gre.*)

8. prizor

Štefan gleda televizijo.

GLAS IZ TELEVIZIJE: ... in Grgič meče za tri točke. Na žalost! Na žalost! V zadnjih sekundah se bomo spet morali posloviti ... na žalost ... z razočaranimi obrazi slovenske ekipe, ki je izgubila eno točko v zadnjih sekundah! Kakšna smola! Zdaj pa oglasi. Si tudi vi želite novega hladilnika?

ŠTEFAN: Ne.

GLAS IZ TELEVIZIJE: Si tudi vi želite, da bi bila vaša pijača hladna kot arktični led?

ŠTEFAN: No, ja.

GLAS IZ TELEVIZIJE: Si tudi vi želite čist hladilnik?

ŠTEFAN: Ja.

GLAS IZ TELEVIZIJE: Novi samočistilni hladilnik CB 300 vam za samo 299 evrov s popustom in kuponom ...

STANKA (*ugasne televizor*): Oboje sem vrgla stran!

ŠTEFAN (*cinično*): Bravo!

STANKA: Kaj ni to taka zmaga za naju? Korak naprej! ... Zakaj pa ničesar ne rečeš?

ŠTEFAN: Šokiran sem!

STANKA: Tudi jaz sem bila! Sem si rekla: »Ne vem, če bom zmogla.« Ampak sem šla proti smetnjaku. Samo midva sva bila na cesti – smetnjak in jaz. Počasi sem šla proti njemu. Najprej z leve. Pa me je stisnilo in sem zelene hlače nesla nazaj v hišo. Sem si rekla: »Nič, bom pa z rdečimi poskusila.« In tokrat sem šla z desne. In me je tudi stisnilo. Ko sem hodila nazaj, sem si rekla: »Stanka, petinštirideset let imaš, sposobna odrasla ženska si in če hočeš dvoje hlač vreči proč, jih boš!« In sem si rekla: »Za Štefana grem!«

ŠTEFAN: Zame si šla?

STANKA: In sem hodila, neustavljivo do smetnjaka, ga odprla in pok noter, s prve zadela! Pokrov se je zaprl, jaz pa sem se samo obrnila in šla nazaj.

ŠTEFAN: In si naravnost k meni prišla ...

STANKA: Si kaj ponosen name?

ŠTEFAN (*jo objame*): Sem vedel, da sem se s pravo poročil!

STANKA: Bova proslavila, Štefan?

ŠTEFAN: Hladilnik bova vrgla stran!

9. prizor

Cestno gradbišče. Arheolog liže sladoled in previdno praska z žličko po zemlji. Ibrahim ga gleda.

ARHEOLOG: Sponko sem našel! To je res fascinantno: kahla in sponka! Odlično! Sem šel še v literaturo gledat in ni takega najdišča!

IBRAHIM: A bi lahko jaz zdaj začel delat. En teden vam samo nosim sladoled, pa me zanima, če bi lahko začel kopat, ker bo treba naredit cesto. Tudi bagerji pridejo ...

ARHEOLOG: Standard je, da se v primeru najdbe sponke koplje tri metre okrog najdbe samo z žličko. Ker nikoli ne veš, kaj bo. Tale sladoled pojem do konca, potem pa vzamem žličko ... Po moje bom ta teden kakšnih štirideset centimetrov ...

IBRAHIM: To mene kar moti. Malo okrog praskate, pa včasih samo s čopičem božate! Pa s ščetko. Me moti. Jaz vam hitro naredim veliko luknjo! Zato jaz delam tukaj. Ker to je delo za nekoga, ki zna z lopato!

ARHEOLOG: Vam jaz dam žičko in si bom privoščil malo odmora ... (*Da mu žličko.*)

IBRAHIM: A lahko, prosim, z lopato?

ARHEOLOG: Ne, ne, ne, kar z žličko! Gre za arheološko najdišče.

IBRAHIM: Meni se to zdi grozno ...

Vse pravice pridržane. Društvo za razvoj gledališča v izobraževanju
tomaz.lapajne@siol.net, 041 804 444

ARHEOLOG: Veste, kaj se je zgodilo v Bistri? Nekdo je delal s preveliko žlico!

IBRAHIM: Včeraj ste mi govoril o Ivančni Gorici ...

ARHEOLOG: V Ivančni Gorici je bila pa katastrofa, ker je nekdo zapeljal čez! In kako boš v takem določil točno lokacijo in položaj! Ne moreš! Izgubljeni podatki! Za vedno! Orientacija v geografskem prostoru – ne gre! To je po literaturi nepopolen vir. (*Ibrahim liže žlico.*) Ta žlica je lastnina univerze.

IBRAHIM: Bom postal bolj pameten zdaj, ko jo ližem?

ARHEOLOG: To je žlica za kopanje. Vi mislite, da moje delo ni resno?

IBRAHIM: Težko rečem, da je vaše delo resno! Vzemte žlico! Do šefa grem! On misl, da jaz že ves teden koplem in zdaj je čas, da mu povem, da je tukaj nekaj narobel! Potem mi je pa vseen, kako se odloč! Zarad mene lahko tukaj naredimo tud ovinek in bodo vsi zavijal mimo! Tud tisti s prikolicami bodo moral zavijat in to vse zarad te vaše kahle!

ARHEOLOG: In sponke!

IBRAHIM: Vsi bodo zelo veseli, ko bodo slišal, da je sponka! Še most bodo nardil čez zarad sponke!

10. prizor

Mama hodi po biši s cigareto v rokah in med hojo otresa pepel, Simon hodi ob njej s pepelnikom in lovi pepel.

MAMA: Potem sem mu rekla, izgini iz mojega življenja!

SIMON: Dobro si mu rekla.

MAMA: Dosti sem stara, da se sama odločam. O, zdajle vidim, da sem šla dol s polivinila, se opravičujem ...

SIMON: In kaj je on rekel? Boš šla do njega danes?

MAMA: Sem razmišljala, da bi kar tukaj prespala ...

SIMON: Saj se lahko pobotata ...

MAMA: Lahko pa tudi tukaj spim.

SIMON: Če bi mu ti rekla, da ti je žal in bi on rekel, da mu je žal ...

MAMA: Tale polivinil bom dala s postelje in bom spala tukaj.

SIMON: Ni treba! Po moje bi bilo najbolje, da se pobotata.

MAMA: Sem mislila, da prespim, kakšen dan, dva, največ teden ... dva ...

SIMON: Mami, saj veš, da si vedno dobrodošla, ampak ...

MAMA: Samo čevlje sezujem ...

SIMON: Kar v nogavicah boš?

Vse pravice pridržane. Društvo za razvoj gledališča v izobraževanju
tomaz.lapajne@siol.net, 041 804 444

MAMA: Saj imaš polivinil po tleh!

SIMON: Ampak potem boš imela umazane nogavice. In to, kar se bo prijelo na nogavice, bo šlo po vsej hiši ... Lahko ga pokličem! Zate.

MAMA: Bom kar tukaj spala.

SIMON: Mama ...

MAMA: Saj te ne moti, ne? Sinko moj!

SIMON: Mami, sedi prosim.

MAMA: O! Mi boš povedal za kakšno dekle?

SIMON: Mami, samo sedi, prosim.

MAMA: Si ti sploh bil kdaj s kakšnim dekletom? Nobene mi nisi še predstavil ...

SIMON: Bova o tem kdaj drugič! Mami, nekaj ti moram povedat.

MAMA: Daj! Medtem si bom sezula nogavice.

SIMON: Mislim, da je čas, da razčistiva ... naju. Sem prihajaš vsakič z novimi težavami in vso svojo svinjarijo ... (*Mama si medtem striže nohte na nogah.*)

MAMA: A radič je svinjarija?

SIMON: Mislim ... umazanijo! Blato. Jaz te imam zelo rad, začniva tukaj ...

MAMA: Jaz vsaj imam kakšnega partnerja ...

SIMON: Več jih imaš in pogosto jih tudi menjaš. In z njimi prihajaš sem ... z zgodbam o njih, s težavami z njimi ... Ti odletiš, jaz pa čistim za tabo! In potem meni ostane vse to in ne morem spati ... v spanju se obračam ... zbudam se ... potim ... v službi nisem to, kar bi moral biti ... in potem, ko se vse postavi na svoje mesto, ko se ravno očisti, ko vem, kam gre moje življenje, prideš ti in prineseš nov kup svinjarije! Z vsemi temi tvojimi tipi! Nekaj morava spremeniti!

MAMA: Ne maraš svoje mamice?

SIMON: V tem je težava! Jaz te imam rad, ampak ...

MAMA: Vsi tipi ste enaki! Sem mislila, da bo vsaj moj sin drugačen! Ampak ne, vsi ste isti! Isti! Vsakokrat, ko se enega malo navadim, malo pridem k njemu, me vrže ven. Prav! Težko mi je, ker si moj sin, ampak bom šla. (*Pobira svoje stvari po stanovanju.*) Polivinil lahko kar pustiš na postelji – sploh je nisem uporabljala. Kaj sem še pustila? Aha, torbico! In tole sliko bom tudi vzela s sabo. (*Sname sliko s stene.*)

SIMON: To je bilo pa darilo, mami.

MAMA: Če me mečeš ven, me vrzi z vsem!

SIMON: Saj nočem, da greš ...

MAMA: Saj sem vedela! (*Stopi nazaj in obesí sliko.*)

11. prizor

Stanovanje Stanke in Štefana.

ŠTEFAN: Si zdaj vesela, ko sem vse to vrgel ven?

STANKA: En stol je ostal ...

ŠTEFAN: Ja! Kaj pa potrebuješ? TV in stol! To je to.

STANKA: In hladilnik.

ŠTEFAN: To je tudi dobro imet.

STANKA: Je bil drag ...

ŠTEFAN: Tristo. Pet mesecev bova odplačevala.

STANKA: Ne vem, Štefan, meni se zdi to malo preveč. Po moje si pa zdaj malo pretiraval. Sploh nimava več pohištva ... kar pri srcu me stiska ... kam pa si dal vse? Kam je to šlo?

ŠTEFAN: Preveč stvari sva imela. Teh malih omaric, veš, koliko jih je bilo?

STANKA: Kje so pa albumi?

ŠTEFAN: Sploh nisem odpiral, samo ...

STANKA: Albumi iz Umaga ...

ŠTEFAN: Saj ti pravim, nisem odpiral ...

STANKA: Pa diapozitivi z Bleda, si jih vrgel stran?

ŠTEFAN: To je zdaj prostor za novo življenje. Zdaj lahko napolniva hladilnik.

STANKA: Kje bova pa jedla?

ŠTEFAN: Aja. O tem pa nisem razmišljal.

STANKA: Kje bova pa spala?

ŠTEFAN: Glej na to kot na novo priložnost v življenju ...

STANKA: Kje je pa Fifi?

12. prizor

Arheolog, profesor in Ibrahim stojijo na cestnem gradbišču.

ARHEOLOG: Ibrahim je to naredil! Samo na stranišče sem skočil, pa je že buldožer prišel.

PROFESOR: Vi veste, kaj to pomeni? Za prihodnost? Za kulturno identiteto Slovenije? Tale kahla!

ARHEOLOG: Pa za mojo diplomsko ...

PROFESOR: Ta kahla bi bila del zbirke Slovenskega narodnega muzeja! To bi lahko bil pomemben

dosežek! Lahko bi napisal najmanj šest člankov v *Filološki vestnik*! Kaj pa zdaj? Nič! Zato, ker me niste prej obvestili!

ARHEOLOG: On je kriv! (*Pokaže Ibrahima.*) Jaz sem samo skočil na stranišče.

PROFESOR: Morali bi me obvestiti! Kaj pa ste mislili? Da lahko tako na lastno roko ... Samo zato, ker ste edini naredili izpit iz latinščine arheoloških virov?

ARHEOLOG: Sem ti rekel, Ibrahim! Sem ti rekel: »Samo na stranišče grem ...«

IBRAHIM: Jaz sem, ne vem ...

PROFESOR: Vidva sta dva neodgovorna ... Neodgovorna! Enaka sta! Zakaj povsod ležijo korneti?

ARHEOLOG: On jih je nosil! Ni imel drugega dela, pa jih je nosil. Najprej samo čokolado in jagodo, potem pa še vaniljo, stračatelo, modro nebo, pistacijo ...

PROFESOR: Dovolj! To je zdaj to! Ne preostane mi drugega, kot da pokličem mednarodno arheološko policijo!

ARHEOLOG: ... piškotek, limono, karamelo ...

PROFESOR: Dobro veste, kaj se zgodi, ko pride mednarodna arheološka policija! Pridejo s helikopterji in začnejo s ščetkami! In vse preščetkajo! Kilometre in kilometre! In to ne bodo več moje arheološke najdbe, ampak najdbe drugih ljudi!

ARHEOLOG: Kaj pa moja diploma?

PROFESOR: Boste morali pa drugo diplomo napisati!

ARHEOLOG: Pa ne Ivančno Gorico?

PROFESOR: Ivančno Gorico!

ARHEOLOG (*joka*): Tam je že vse raziskano ... nič novega ni ...

IBRAHIM: A pol jest lahko to zdej zakoplem?

13. prizor

Dekanova pisarna. Arheolog in dekan šahirata.

ARHEOLOG: Se opravičujem, ampak sem moral to narediti. (*Prestavi figuro.*) Šah.

DEKAN: Neeeeeee! Kako ste to naredili?

ARHEOLOG: Saj je bilo jasno. Ko ste odprli C5, ste mi dali to možnost.

DEKAN: Kadarkoli sem dal konja na C5, je bila to dobra taktika.

ARHEOLOG: Se opravičujem, gospod dekan, ampak niste zelo pametno igrali ... Ampak saj to je tipično za naravoslovce.

DEKAN: Jaz igram šah že petintrideset let!

ARHEOLOG: Naravoslovci greste samo v eno smer in tam vam gre dobro, ampak ne vidite širine in potem zamočite. Se opravičujem, da tako govorim, ampak to je resnica.

DEKAN: Študent mi soli pamet!

ARHEOLOG: Pa še posebej kemiki! Vidite samo te svoje snovi ...

DEKAN: Prenehajte! Odpustil vas bom! Kot študenta!

ARHEOLOG: Absolventa ...

DEKAN: Dajte mi indeks!

ARHEOLOG (*mu ga da*): Ampak vi ne morete kot dekan ...

DEKAN: Seveda lahko! (*Gleda v indeks.*) Pa saj imate same desetke!

ARHEOLOG: Upoštevam družbeni kontekst. Zgodovinsko gledano je vedno tako. Se opravičujem, ampak moje mnenje je, da mora imeti dekan malo širši pogled na svet. (*Dekan vrne indeks.*) Če bi bil jaz dekan, jaz bi drugače delal.

DEKAN: Če sem že zgubil, vam dam roko. (*Se rokujeta.*) Roko je treba stisniti! Čestitam.

ARHEOLOG: Če boste potrebovali kakšen nasvet, gospod dekan, jaz z veseljem pridem. (*Ne more izvleči roke.*) Lahko zdaj grem, gospod dekan?

DEKAN: Ja, ja, pojdite. (*Mu ne izpusti roke.*)

ARHEOLOG (*vedno bolj vleče*): Imate pa lepo pisarno ...

DEKAN (*pokaže na slike*): To so dekani prejšnjih let!

ARHEOLOG: Vsi dekani doslej so prihajali iz družboslovnih fakultet, vi ste prvi naravoslovec ...

DEKAN: No, pa srečno študent! Upam, da boste naredili še kakšen izpit!

ARHEOLOG: Zdaj grem na predavanje iz obče zgodovine ... Tudi dodatno.

DEKAN: Zgodovina je pomembna!

ARHEOLOG: Res, ja! Gospod dekan, zdaj je že kar precej potu med najinima rokama ...

DEKAN: Ja, jaz se včasih potim.

ARHEOLOG (*že zelo močno vleče roko*): Gospod dekan, grem lahko na predavanje?

DEKAN: No, čestitam!

ARHEOLOG: Hvala, gospod dekan ... (*Izpuli roko in zbeži stran.*)

14. prizor

Simon v svoji hiši.

SIMON: Danes sem očistil vse stanovanje. Zamenjal sem tri vrečke v sesalniku, napolnil dva kontejnerja s polivinilom in takrat se mi je posvetilo. Dovolj mi je tega! Dokončno dovolj! Dovolj mi je čiščenja! Dovolj mi je tega, da ves čas pazim, kam mi pade kakšna drobtinica! Dovolj mi je moje mame z vso njeno nepozornostjo, neprevidnostjo, dovolj mi je sebe! Dovolj mi je sesalnika, krpe ... čistoče! Dovolj vsega skupaj. Ven grem! V naravo! Pa tudi če bo dež, kaj zato! Ne bom vzela dežnika! Pa tudi če bo blato, grem brez škornjev! In ko pridem domov, se bom najprej umil? Ha, ha, to bomo pa še videli!

15. prizor

Dežuje. Simon veselo skače po lužah cestnega gradbišča in priskače do svojega stanovanja. V veselem smehu se nasloni na zaprta vhodna vrata. Nenadoma se zdrzne, vzame krpo ter počisti vodo in umazanijo z vrat. Sezujе si čevlje, jih odloži in spet ga zajame smeh. Stopi v dnevno sobo, se vrže na tla, na mehko bež preprogo, smeji se ter se kotali levo in desno. Pri vratih pozvoni. Pred vrati stoji mama, z urejeno pričesko, popolnoma spremenjena v čisti elegantni obleki. Simon je začuden.

MAMA: Našla sem ga. On je pravi. Odprl mi je oči in naredil pričesko, kakršno sem si vedno želela.

Danes mi bo pokazal sončni zahod na Krnu. Frizer je. Je bil dober radič? (*Simon ne odgovori, samo strmi.*) Simon ... (*Ga uščipne v lice.*) Grem, čaka me v avtu.

Mama se veselo obrne, zapre vrata za sabo. Vrata se zaloputnejo, okna se ob prepihu odprejo. Veter zapiba v stanovanje, premika zavese in v hišo začne deževati.